

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2026. gada 26. augustā

Senāts šādā sastāvā: senatori Aivars Uminskis, Jānis Rozenbergs, Inese Laura Zemīte,

iepazīnies ar apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja zvērināta advokāta Gata Štauera kasācijas sūdzību par Zemgales apgabaltiesas 2026. gada 31. marta spriedumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Aizstāvis kasācijas sūdzībā lūdzis atcelt apelācijas instances tiesas nolēmumu pilnībā un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai.

Pamatojot savu lūgumu, aizstāvis norādījis, ka apelācijas instances tiesa, iztiesājot lietu rakstveida procesā un taisot attaisnojoša sprieduma vietā notiesājošu, pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 15. pantā noteiktās apsūdzētā tiesības uz lietas izskatīšanu taisnīgā, objektīvā un neatkarīgā tiesā. Tiesa, izskatot lietu rakstveida procesā, taisījusi arī spriedumu, kas neatbilst Kriminālprocesa likuma 563. panta 1.¹ daļā paredzētajiem nolēmumu veidiem, proti, pieņēmusi nolēmumu, kādu tā varēja pieņemt, tikai iztiesājot lietu mutvārdu procesā, tādējādi pārkāpusi apsūdzētā tiesības paļauties, ka, izskatot lietu rakstveida procesā, tiks pieņemts viens no Kriminālprocesa likuma 563. panta 1.¹ daļā paredzētajiem nolēmumiem.

Kriminālprocesa likuma 573.¹ panta otrās daļas 2. punkts noteic, ka tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 559. panta 4.¹ daļu lietu var iztiesāt rakstveida procesā arī gadījumos, kas nav minēti šā panta ceturtajā daļā, ja pret to neiebilst prokurors vai persona, kuras intereses un tiesības sūdzība vai protests aizskar.

Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā, analizējot lietu izskatīšanu mutvārdu vai rakstveida procesā no tiesību uz taisnīgu tiesu viedokļa, atzīts, ka pēc vispārējā principa, ja persona vēlas lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, tai šāda iespēja ir jānodrošina vienā instancē, kas izskata lietu pēc būtības. Apelācijas instances tiesā lietu pretēji pieteicēja vēlmēm var izskatīt rakstveida procesā, ja procesa veids, pēc tiesas ieskata, neietekmē lietas objektīvu un taisnīgu izspriešanu, proti, ja lietas apstākļi neprasa pieteicēja personīgu uzklausīšanu un tiesa lietu var izspriest, iepazīstoties ar lietas materiāliem un procesa dalībnieku viedokli rakstveidā (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1994. gada 23. februāra spriedums lietā „Fredin v. Sweden”, iesniegums Nr. [18928/91](#); 1996. gada 19. februāra spriedums lietā „Botten v. Norway”, iesniegums Nr. [16206/90](#); 1996. gada 22. februāra spriedums lietā „Bulut v. Austria”, iesniegums Nr. [17358/90](#); 2002. gada 12. novembra spriedums lietā „Döry v. Sweden”, iesniegums Nr. [28394/95](#)).*

Arī Senāts jau iepriekš ir paudis atziņu, ka rakstveida process pats par sevi neierobežo procesā iesaistīto personu tiesības uz taisnīgu tiesu. Rakstveida procesa būtība izpaužas apstākļī, ka lieta tiek iztiesāta pēc lietas materiāliem bez procesā iesaistīto personu piedalīšanās klātienē [...] (*Senāta 2021. gada 1. decembra lēmums lietā Nr. SKK-155/2021, [ECLI:LV:AT:2021:1201.11815000218.5.L](#)*).

Tādējādi konkrētajā gadījumā Kriminālprocesa likuma 559. pants neizslēdz mutvārdu procesu kā lietas iztiesāšanas pamatformu, bet nosaka, ka lietu var iztiesāt arī rakstveida formā, ja pret to neiebilst prokurors vai persona, kuras intereses un tiesības sūdzība vai protests aizskar. Tiesai tiek noteikts pienākums pienācīgā kārtā informēt lietas dalībniekus par viņu tiesībām iesniegt iebildumus pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā un iesniegt viedokli par apelācijas sūdzību vai protestu un apsūdzētajam tiek saglabātas apsūdzētā tiesības piedalīties lietas iztiesāšanā mutvārdu procesā, ja viņš to vēlas.

No lietas materiāliem konstatējams, ka apsūdzētais /Persona A/ un viņa aizstāvis G. Štauers savlaicīgi tika informēti par lietas iztiesāšanu rakstveidā, apsūdzētais iebildumus pret to nebija iesniedzis, bet viņa aizstāvis piekrita lietas iztiesāšanai rakstveidā.

Ievērojot minēto, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka, ņemot vērā Kriminālprocesa likuma 14. panta otrajā daļā un 559. panta 4.¹ daļā noteikto, lietā nav konstatējami tādi apstākļi, kas būtu par pamatu lietas izskatīšanai mutvārdu procesā. Nolēmumu iespējams pieņemt pēc lietā esošajiem materiāliem, nav nepieciešama lietas dalībnieku uzklausišana. Turklāt lietas dalībnieki nav iebilduši lietas izskatīšanai rakstveida procesā.

Vienlaikus Senāts norāda, ka apelācijas instances tiesas pilnvaras jauna sprieduma taisīšanā noteic Kriminālprocesa likuma 565. pants, neatkarīgi no tā, vai lieta iztiesāta mutvārdu vai rakstveida procesā, nevis kasācijas sūdzībā norādītais Kriminālprocesa likuma 563. pants.

Ievērojot minēto, aizstāvja kasācijas sūdzības argumenti nerada šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu. Turklāt izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.¹ panta otrās daļas 2. punktu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu, 573.¹ panta otrās daļas 2. punktu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

A. Uminskis J. Rozenbergs I. L. Zemīte